

פרשת נצבים

האחדות - ערובה לקיום

"אתם נצבים היום כלכם" (כט, ט)

למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו. התחיל משה לפייסם: 'אתם נצבים היום' הרבה הכעסתם למקום ולא עשה איתכם כליה והרי אתם קיימין לפניו" (תנחומא מובא ברש"י).

לאור דברי המדרש, אומר הגר"י ניימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר", אפשר לפרש "אתם נצבים היום כלכם" אתם נצבים בזכות שכולכם מאוחדים. ובאמת כלל ישראל ככלל מובטחים שלא יכלו לעולם.

הסבא מקלם זצ"ל מוצא בהתקשרות אל הכלל עצה כדי להנצל מיום הדין. את דבריו אלה הוא אומר בעקבות דברי הטור בהלכות ראש השנה: "ורוחצין ומסתפרין על פי המדרש: א"ר סימון כתיב כי מי גוי גדולי וגוי. ר' חנינא ור' יהושע אומרים איז אומה כאומה זו שידועת אופיה של אלקיה, (פירוש: מנהגיו ודיניו). שמנהגו של עולם, אדם שיש לו דין לובש שחורים ומתעטף שחורים ומגדל זקנו ואין חותך צפורניו, לפי שאינו יודע איך יצא דינו. אבל ישראל אינם כן, לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחים זקנם ומחתכין צפורניהם ואוכלים ושותים ושמים בראש השנה, לפי שידועים שהקב"ה יעשה להם נס. לפיכך נוהגין לספר ולכבס בערב ראש השנה ולהרבות מנות בראש השנה"

אומר הסבא מקלם זצ"ל: אף על פי שכל יחיד ויחיד צריך לפחד לעצמו מיום הדין ואל לו לסמוך על הנס, מכל מקום כלל ישראל בטוחים שיעשה להם נס. ומכאן עצה כיצד לזכות ביום הדין הבורא של ראש השנה ויום הכיפורים - להשתדל להיות קשורים לרבים. דהיינו להשתייך לחבורה של יראים וחרדים, או להעמיד את עצמנו במצב שהרבים צריכים לנו כגון הרבצת תורה לרבים או לסייע לכלל בצדקה ובגמילות חסדים. באופן זה ייחשב היחיד כרבים, והלא הרבים בטוחים הם שיעשה להם נס. בכך יזכה ביום הדין ויכתב בספרם של צדיקים גמורים.

זהו פשר הדגשת התורה "אתם נצבים היום כולכם", כיוון שכולכם באגודה אחת כל יחיד קשור לכלל, ולכן אתם נצבים וקיימים ואין קללות התוכחה יכולות לשלוט בכם. ואם ישאל השואל כיצד מגיעים למדרגה נעלה זו של התקשרות לרבים ואהבת כל אחד מישראל? תהיה התשובה: על ידי הפחד מיום הדין. כאשר אדם שרוי בפחד גדול, כגון כאשר הוא ניצב בפני ארי, מפיג הפחד הגדול פחדים קטנים ממנו. הוא הדין כאשר האדם בפחד גדול מפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, מתבטלות המידות הרעות. ונבר מובא ב"שערי תשובה" לרבינו יונה זצ"ל: "אמר אחד מן המתנפלים בחין ערכו: "אנחתי מפחדך - הרחיקה ממני האנחות, דאגתי מקוצר ידי בעבודתך - הרחיקה ממני הדאגות". וכן מובא גם ב"חובות הלבבות" (שער אהבת ה' פרק 1) שסיפר אחד מהחסידיים על אחד מהיראים שמצאו ישן באחד המדברות ואמר לו כיצד הנך ישן במקום זה, האיך ירא מן האריה? 'אמר לו הירא: "אני בוש מאלקים שיראני ירא זולתי"

אדם השרוי בפחד אוהב את כולם ורוצה להיות ביחסים טובים עם כולם ומתחבר מהם. לכן, אומרים אנו בתפילת הימים הנוראים "ובכן תן פחדך הי אלקינו על כל מעשיך... ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". שכן אי אפשר להתאגד יחד להיות קשורים זה לזה, רק כאשר כולם מכירים בפחד ה' ומתיראים מפני יום הדין הנורא. או אז רוצה כל אחד להתחבר עם זולתו, כשם שאדם הנמצא בצרה גדולה ורואה מרחוק אדם נוסף הוא רץ אליו ומתידד אתו, כך גם אנו אם רק נחוש את אימת הדין נתלכד יחד ונתחבר איש אל רעהו.

כתיבה וחתימה טובה!

שבת שלום!